

אוסף משירי רחל

האתה הוא הקץ

האתה הוא הקץ? עוד צלול המרחב
ערפלי החיים עוד רומזים מרחוק,
עוד השחק תכל והדשא ירק,
טרם סתו.

אקבל את הדיון, אין תלונה בלבבי,
הן אדמו שקיעותי וטהר שחרי,
ופרחים חזכו בצדי נתיבי
בעברי.

העברת ידך בלטוף מפזר
על ראשי הכפוף קמעה,
ועצבת פתאם בנטלה הקר
את לבי לחצה עד דמעה.

האמנם הגורל הוא ללא-נחמה
והכוס תשתה עד תם?
ואדם לאדם על פני אדמה
ככוכב לכוכב במרום?

י' סיון, תרפ"ח

פגישה, חצי פגישה, מבט אחד מהיר,
קטעי ניבים סתומים – זה די...
ושוב הציף הכל, ושוב הכל הסעיר
משבר האשך והדיו.

אף סקר שכחה – בגיתי לי מגן –
הנה הנה כלא הנה.
ועל ברפי אכרע על שפת אגם סואן
לשתות ממנו לרונה!

תל-אביב, 13.4.25

גן נעול

מי אתה? מדוע יד מושטת
לא פוגשת יד אחות?
ועינים אך תמתנה רגע
והנה שפלו ככר נבוכות.

גן נעול. לא שביל אליו, לא דרך.
גן נעול – אדם.
האלך לי? או אפה בסלע
עד זוב דם?

אדר, תרפ"ח

ואולי לא היו הדברים...

ואולי לא היו הדברים מעולם,

אולי

מעולם לא השכמתי עם שחר לגן,

לעבדו בזעת-אפי?

מעולם, בימים ארזים ויוקדים

של קציר,

במרומי עגלה עמוסת אלמות

לא נתתי קולי בשיר?

מעולם לא טהרתי בתכלת שוקטה

ובתם

של כנרת שלי... הוי, כנרת שלי,

הקייט, או חלמתי חלום?

תרפ"ז

שי

אעולל כגפן

שארית הרכש

ואשלח מנחה לך

מזמרת לבי –

כל שיד העצב

לא עקרה משרש,

שקדים-הזעם

לא שדף עוד בי.

ארפד הטנא זכרונות כנרת,

ורד שמי הבקר

בין עצי הגן,

זהב הצהרים

במרחב רוגע

ולילך הערב

על הרי גולן;

זכר ליל הסהר

על חלקת המים.

זו תרועת האשר

בעלות ימי,

כבשני תולעת

בה אקשר הטנא

ואשלח אליך –

התשמח לשי?

תר"ץ

כחי הולך ונדל –

היה נא טוב אלי, היה נא טוב אלי!

היה לי גשר צר מעל לתהום תוהו, מעל
תונת ימי.

היה נא טוב אלי, היה נא טוב אלי! היה לי
נפש-מה

היה משען ללב, היה אילן מצל על פני מדבר
שקמה.

היה נא טוב אלי! הלילה כה ארך, השחר
כה רחוק.

היה לי אור מעט, היה שמחת-פתאים,

היה לי לחם חק!

כְּנֶרֶת

זֶמֶר נוֹגָה

שֵׁם הָרִי גוֹלָן, הוֹשֵׁט הַיָּד וְגַע בָּם! –
בְּדִמְמָה בּוֹטַחַת מִצּוּיִם : עֶצֶר.
בְּבִדְיוֹת קוֹרֶנֶת נֵם חֶרְמוֹן הַסֶּבֶא
וְצִנָּה נוֹשֶׁבֶת מִפִּסְגַּת הַצַּחֲוֹר.

שֵׁם עַל חוֹף הַיָּם יֵשׁ דָּקָל שֶׁפֶל צִמְרָת,
סְתוֹר שֶׁעַר הַדָּקָל כְּתִינוּק שׁוֹבֵב,
שֶׁגִּלְשׁ לְמִטָּה וּבְמִי כְּנֶרֶת
מִשְׁכָּשֶׁךְ רִגְלָיו.

מָה יִרְבּוּ פְּרָחִים בַּחֲרֹף עַל הַכֶּרֶךְ,
דָּם הַכִּלְנִית וְכֶתֶם הַכֶּרֶכִּים,
יֵשׁ יָמִים – פִּי שֶׁבַע אִזּוֹ יִרְקֵה הַיָּרֵק,
פִּי שֶׁבָּעִים תִּכְלָה הַתִּכְלָת בְּמָרוֹם.

גַּם כִּי אֲנִרְשׁ וְאֶהְלֵךְ שְׁחוֹחַ,
וְהִיָּה הַלֵּב לְמִשׁוּאוֹת זָרִים –
הָאוֹכֵל לְבָגֵד בָּךְ, הָאוֹכֵל לְשִׁכְחַ
חֶסֶד נְעוּרִים?

תל-אביב, תרפ"ז

הַתְּשֻׁמָּע קוֹלִי, רְחוּקִי שְׁלִי,
הַתְּשֻׁמָּע קוֹלִי, בְּאֶשֶׁר הִנֵּךְ –
קוֹל קוֹרָא בְּעִזִּי, קוֹל בּוֹכָה בְּדִמְי
וַיַּעַל לְזִמּוֹן מִצִּנָּה בְּרִכָּה?

תִּבֵּל זֶה רַבָּה וּדְרָכִים בָּהּ רַב.
נִפְגָּשׁוֹת לְדָק, נִפְרָדוֹת לְעַד.
מִבְקֵשׁ אָדָם, אֵךְ כּוֹשְׁלוֹת רִגְלָיו,
לֹא יוֹכֵל לְמַצֵּא אֶת אֲשֶׁר אָבֵד.

אַחֲרוֹן יָמֵי כְּבֵר קָרוֹב אוֹלִי,
כְּבֵר קָרוֹב הַיּוֹם שֶׁל דְּמָעוֹת פְּרִידָה,
אַחֲכָה לָךְ עַד יִכְבוּ חַיִּי,
כְּחֻכּוֹת רַחֵל לְדוֹדָהּ.

זָמֵר

לזכר ש.פ.

בְּקֹר וְעָרַב לָךְ וְעָלִיךְ,
לָךְ וְעָלִיךְ שָׁרוּ שִׁירֵי :
סַעַר וְדָמִי, צָהַל וּבִכָּה,
פָּצַע וְצָרִי, נַחַת וּדְוִי.

יֵשׁ לֹא הִבְחַנְתִּי קוֹל מַעֲנֶךְ,
יֵשׁ וְנִתְקָה הַשְׁרָשָׁרֶת כְּמַעֲט,
רָגַע – וְשָׁבוּ וְשָׁרוּ עָלֶיךְ,
שָׁרוּ עָלֶיךְ, אָהֵב וּשְׂאֵט.

לָךְ וְעָלִיךְ, לָךְ וְעָלִיךְ –
זָמֵר יַחִיד הוּא לְאֶלֶף כְּנוֹר ;
סַעַר וְדָמִי, צָהַל וּבִכָּה,
פָּצַע וְצָרִי, אֶפֶל וְאוֹר.

ניסן תרפ"ח

לֹא פָּעַם, בְּקִיץ, עִם רֵדֶת הַיּוֹם,
לְאוֹר הַשְּׁקִיעָה הַדוֹעֵךְ,
הִלַּכְתִּי אֵלֶיךָ וְעַת אֶרְכָּה
הַקְּשִׁבְתִּי לְקוֹל זְמִירָתְךָ :
"קֶטָן הוּא וְדָל הוּא חֲדָרִי,
וְאֲנִי בּוֹ שָׁרוּי עָרִירִי..."

וְחִי בִּי הַזְכָּר הַזֶּה הַנוֹהֵר,
הַשְּׁקֵט הַזֶּה וְהָרֵךְ,
וּמִתְק-הַעֲצָב אֲשֶׁר זְמִירָתְךָ
יִדְעָה עַל הַנֶּפֶשׁ לִנְסֹךְ.
"קֶטָן הוּא וְדָל הוּא חֲדָרִי,
וְאֲנִי בּוֹ שָׁרוּי עָרִירִי..."

וְיֵשׁ כִּי נִדְמָה לִּי, עִם רֵדֶת הַיּוֹם,
בְּשִׁלְט בִּי תוֹגַת-דְּמָדוּמִים,
עֲדִין כְּקֶדֶם קוֹלְטֹת אֲזִנִּי
הַלַּחֵן הַהוּא הַתָּמִים :
"קֶטָן הוּא וְדָל הוּא חֲדָרִי,
וְאֲנִי בּוֹ שָׁרוּי עָרִירִי..."

סוף תרפ"ח

עקרה

בן לוי הִיה לִי! יָלַד קָטָן,
שָׁחַר תַּלְתָּלִים וְנָבוֹן.
לְאַחֲזֵ בְּיָדוֹ וְלִפְסֵעַ לְאֵט
בְּשִׁבְלֵי הַגֶּן.
יָלַד.
קָטָן.

אֹרֵי אֶקְרָא לּוֹ, אֹרֵי שְׁלִי!
כֵּךְ וְצָלוּל הוּא הַשֵּׁם הַקָּצֵר.
רְסִיס נִהְרָה.
לְיִלְדֵי הַשְּׁחֲרָחַר
"אֹרֵי!" –
אֶקְרָא!

עוֹד אֶתְמַרְמֵר כְּרַחֵל הָאֵם.
עוֹד אֶתְפַּלֵּל כְּחִנָּה בְּשִׁילָה.
עוֹד אֶחַכָּה
לוֹ.

תרפ"ח

בְּגָנִי נִטְעַתִּיד,
בְּגָנִי הַמְצָנֵעַ – בְּלִבִּי.
הַשְׁתַּרְגוּ פְּאֻרוֹתַיִךְ
וְעִמְקוּ שְׂרָשֵׁיִךְ בִּי.

וּמִשְׁחָר עַד לַיְלָה
לֹא יִשְׁקֹט, לֹא יִרְגִיעַ הַגֶּן –
זֶה אֶתָּה בּוֹ, אֶתָּה בּוֹ
בְּאַלְפֵי צִפְרֵיִךְ כּוֹ.

י"ב נִיסָן, תר"ץ

הלך נפש

לא. ד. גורדון

היום הלך והחשיך,

דעך היום.

זהב מועם צפו שחקים

והרי רום.

סביבי השחיר מרחב שדות

מרחב אלם ;

הרחיק שבילי – שבילי בודד,

שבילי שומם...

אך לא אמרה פי הגורל,

גורל רודה,

אלך בגיל לקראת הכל,

על כל אודה!

אני

כזאת אנכי : שקטה

כמימי אגם,

אוהבת שלות חלון, עיני תינוקות

ושיריו של פרנסיס ז'ים.

בשכבר הימים עטתה נפשי ארגמן.

ועל ראשי ההרים

לאחד הייתי עם הרוחות הגדולות

עם צריחת נשרים.

בשכבר הימים ... זה היה בשכבר הימים.

העתים משתנות

ועכשו –

הנה אנכי כזאת.

צפת, תרפ"ה

ניב

יודעת אני אמרי נוי למכביר,
מליצות בלי סוף,
החולכות הלוד וטפוף,
מבטן יהיר.

אך לבי לניב התמים פתינוק
וענו כעפר.
ידעתי מלים אין מספר –
על כן אשתק.

התקלט אונד אף מתוד שתיקה
את ניבי השח?
התנצרהו כרע, כאח,
כאם בחיקה?

תל-אביב, תרפ"ו

כאלה באביב ימותו,
אני יודעת זאת,

חיים וגאו, חיים גרנו
ברבאות קולות:

כל הדברים יהיו לפתע
גלויים למרחוק

והאדם יבטח באשר
בהיר נפש פתינוק:

חידת חיים תהיה מובנת,
צוקת חיים – קלה.

כאלה באביב ימותו –
ברכה היא או קללה?

תל-אביב, תרפ"ו

אל ארצי

לא שרתי לך, ארצי,
ולא פארתי שמך
בעלילות גבורה,
בשלל קרבות;

רק עץ – ידי נטעו
חופי ירדן שוקטים.

רק שביל – כבשו רגלי
על פגי שדות.

אכן דלה מאד –
ידעתי זאת, האם,
אכן דלה מאד
מנחת בתך;
רק קול תרועת הגיל
ביום וגה האור,
רק בכי במסתרים
עלי עניך.

רַחֵל

אֲנִי וְאַתָּה

הוּ דְמָה בְּדַמִּי זֹרֵם,
הוּ קוֹלָהּ בִּי כֹן –
רַחֵל הָרוּעָה צֹאן לָבוֹ,
רַחֵל – אִם הָאֵם.

מַחֲשִׁים – אַתָּה וְאֲנִי.
מִמְתִּינִים – אֲנִי וְאַתָּה,
בְּסִתְרִי עֲקֻמִּנִי עֲלֻטָּה
וּדְמָמָה בְּסִתְרִי עֲקֻמִּנִי.

וְעַל כֵּן הִבִּיתִּי לִי צָר
וְהָעִיר – זָרָה,
כִּי הָיָה מִתְנוּפֹף סוּדְרָה
לְרוּחוֹת הַמִּדְבָּר;

לֹא אוֹשִׁיט אֶת יָדִי – הִתְבַּיֵּן?
לֹא אֲחִזּוּ בִּידְךָ לְהִנְחוֹת.
אֲחֻשָּׁה וְאִמְתִּין – לָאוֹת.
אֲחֻשָּׁה, אִמְתִּין.

וְעַל כֵּן אֶת דְּרָכֶי אֲחִזּוּ
בְּבִטְחָה כְּזֹאת,
כִּי שְׁמוּרִים בְּרֶגְלֵי זְכוּרוֹנוֹת
מִנִּי אֲזוּ, מִנִּי אֲזוּ!

כִּי תִלְעַג; "עֲקָשֶׁת כְּמוֹד",
כִּי תִרְחַק – אֲצַדִּיק אֶת הַדִּין.
גַּם אֲנִי, גַּם אַתָּה – נָבִין.
נְחֻשָּׁה, נְבוֹךְ.

תרפ"ו

תרפ"ט

תל-אביב, תרפ"ו

סֵפֶר שִׁירֵי

כְּבִשֶׁת הָרֶשׁ

צָרִיחוֹת שְׁצָרְחֹתִי נוֹאֶשֶׁת, כּוֹאֶבֶת
בְּשָׁעוֹת מְצוּקָה וְאֶבְדָּן,
הָיוּ לְמַחְרָזֹת מַלִּים מְלַבֶּבֶת,
לְסֵפֶר שִׁירֵי הַלָּבוֹ.

כְּבִשֶׁת הָרֶשׁ, זֶה רַחֲשֵׁי אֶלְיָךְ,
וּבְצִמְרָה הָרֶכֶךְ
יַחֲסֵם לֵלֶב קוֹפֵא, לֵלֶב חִלְכָּה
לֵלֶב לֵאמֹר כָּל כָּךְ.

נִגְלוּ חֲבִיוֹנוֹת לֹא גִלִּיתִי לְרַע,
נְחֻשֹׁף הַחֲתוּם בִּי בְּאֵשׁ,
וְאֶת תּוֹנְגָתוֹ שֶׁל הַלֵּב הַכוֹרֵעַ
יָד כָּל בְּמִנוּחָה תִּמְשָׁשׁ.

אֵין זוֹלָתָהּ, וּפְחַד מַרְעִידָנִי:
גּוֹרֵל הָרֶשׁ הוּא דָּנִי –
יַדְעֵתִי יָד עֲשִׂיר תִּגְזֹל אוֹתָהּ מִמֶּנִּי,
הִיא לֹא תַחוּס עָלַי.

ניסן, תרפ"ז

תרפ"ח